

Asia: VN/18459/2025

Lausuntopyyntö Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppaasta

Yleiset huomiot

Voitte kirjoittaa yleiset huomionne lausuntopyynnöstä alla olevaan kenttään.

Tausta

Sisäministeriö on pyytänyt aluehallintovirastoilta lausuntoa yleisoppaasta väestönsuojan käyttöönotosta ja käytöstä. Yleisoppaan tarkoituksena on muun muassa tukea väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttösuunnitelman laadinnassa ja selkiyttää lainsäädännöllä annettuja velvollisuuksia sekä yhdenmukaistaa toimintamalleja.

Aluehallintovirastojen pelastustoimi ja varautuminen -vastuualueet esittävät tässä lausunnossaan sekä yleisopasta koskevia yleisiä että yksityiskohtaisia huomioita. Aluehallintovirastojen pelastustoimen valvonnan yhteistyöryhmä (YTR) on koonnut aluehallintovirastojen (myöhemmin aluehallintovirasto) yleisoppaasta antamat lausunnot yhteen ja toimittaa lausunnon lausuntopyynnön mukaisesti sisäministeriölle.

Yleiset huomiot

Aluehallintovirastot ovat perehtyneet oppaan luonnokseen ja lausuvat siitä yleisellä tasolla seuraavaa:

- Yleisoppaan rakenne on johdonmukainen ja tietosisällön yksityiskohtaisuus tarkentuu oppaan jälkimmäisissä luvuissa.
- Oppaan tekstimuoto on selkeää ja helposti ymmärrettävää.
- Oppaassa korostetaan asianmukaisesti useassa kohdassa väestönsuojien olevan toiminnoiltaan sekä rakenteiltaan yksilökohtaisia, joten kyse on yleisoppaasta.

- Oppaassa viitataan useassa kohtaa väestönsuojelua määrittäviin lakeihin ja asetuksiin, jotka on koottu lähdeluetteloon. Aluehallintovirasto esittää harkittavaksi, että lähdeluettelossa vielä tuotaisiin säädösten keskeisintä sisältöä esiin esimerkiksi tiivistetyin luetelmaviivoin helpottamaan tiedon hakua säädösteksteistä.

Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppaan sisältö

Voitte kirjoittaa huomionne Väestönsuojan käyttöönotto- ja käyttö -yleisoppaan luonnoksesta alla olevaan kenttään.

Yksityiskohtaiset huomiot

- Luku 1, sivu 5: "Väestönsuojat eivät ole ainoa keino suojata väestöä. Muita suojautumiskeinoja ovat väestön omaehtoinen siirtyminen turvallisemmille alueille, väestön evakuointi viranomaisten toimesta, sisälle suojautuminen ja tilapäisten väestönsuojien rakentaminen. Väestön suojaamisessa hyödynnetään kaikkia toimenpiteitä kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla."

Aluehallintovirasto toteaa, että yleisissä väestölle suunnatuissa suojautumisohjeissa ensisijainen suojautumistapa on rakennukseen ja esimerkiksi asuntoon sisälle suojautuminen. Näin ollen esitämme suojautumiskeinoja oppaassa esiteltäessä käytettäväksi samaa etusijajärjestystä kuin yleisesti käytetään.

- Luku 2.4, sivu 10: "Tieto väestöä uhkaavasta vaarasta sekä sen päättymisestä annetaan väestölle viranomaisten varoitusjärjestelmien, eli ulkohälyttimien (sireenit) ja vaaratiedotteiden kautta."

Termi "ulkohälytin" ei ole aluehallintoviraston tietojen mukaan oikeellinen ja yleisesti käytetty, mikäli sillä tarkoitetaan väestöhälytintä. Näin ollen esitämme, että mainitussa kohdassa käytetään termiä väestöhälytin korvaamaan sanan "ulkohälytin".

- Luku 5, sivu 39: "Väestönsuojien käyttö onnistuu hyvin myös sähkökatkojen aikana, mutta oleskelun mukavuutta voidaan lisätä muun muassa otsa- tai taskulampuilla, matkapuhelimien varavirralla ja paristolla toimivilla radioilla."

Aluehallintovirasto esittää edellä mainittua tekstiosuutta muokattavaksi selvyiden vuoksi esimerkiksi seuraavasti: väestönsuojassa on kyettävä toimimaan myös sähkökatkojen aikana. Näin henkilöiden toimintakykyä väestönsuojassa voidaan turvata muun muassa tarkoitukseen soveltuvilla valaisimilla sekä huolehtimalla tarvittavista viestivälineiden ja radiovastaanottimien varavirtajärjestelyistä.

- Luku 6, sivu 42: "Väestönsuojan käyttöönotosta ja käytöstä on hyvä laatia valmiiksi suunnitelman liitteeksi lyhyt tiedote rakennuksen käyttäjille. Verkossa on saatavilla valmiita malleja, joita voi täydentää suojakohtaisilla tiedoilla."

Aluehallintovirasto esittää edellä mainittuun viitaten harkittavaksi, että oppaaseen lisätään liitteeksi esimerkki tällaisesta tiedotteesta. Tiedotemallin tarkoituksena olisi osaltaan varmistaa se, että tiedote tulisi laadituksi.

Valtanen Jari

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto - pelastustoimi ja varautuminen -
vastuualue